

دانشکده روان‌شناسی

روان‌شناسی اسلامی گرایش مثبت‌گرا

پایان‌نامه کارشناسی ارشد

ساخت بسته آموزشی تنظیم مرزهای همسران بر اساس منابع اسلامی و امکان‌سنجی آن بر افزایش رضایتمندی زناشویی

استاد راهنما:

حجت‌الاسلام و المسلمین دکتر جعفر هوشیاری

استاد مشاور:

دکتر حسن تقیان

دانش‌پژوه:

عباس خرمی

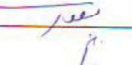
مرداد ماه ۱۴۰۳

الحمد لله الذي
خلقنا من
الحمم

صورت جلسه دفاع پایان نامه

با تمیادت خداوند متعال و با استعانت از حضرت ولی عصر (عجل الله تعالی فرجه)

جلسه دفاع از پایان نامه کارشناسی ارشد عباس خرمی کد دانشجویی: ۹۹۱۱۳۰۰۹ رشته: روان شناسی اسلامی
 تحت عنوان: ساخت بسته آموزشی تقسیم مرزهای همسران بر اساس منابع اسلامی و امکان نجی آن بر افزایش رهنمودهای زیست‌شناسی
 با حضور استاد راهنما و هیأت داوران در موسسه آموزش عالی اخلاق و تربیت در تاریخ ۱۴۰۳، ۵، ۵ برگزار گردید و پایان نامه ایشان
 با کسب نمره به عدد: ۱۷،۷۵ به حروف: هفده و هفتاد و پنج درصد با درجه خوب پذیرفته شد.

نام و نام خانوادگی	مرتبه علمی	امضاء
مدیر گروه: حجت الاسلام والمسلمین جناب آقای دکتر محمدرضا احمدی	دکتر	
استاد راهنما: حجت الاسلام والمسلمین جناب آقای دکتر جعفر هوشیاری	استاد راهنما	
استاد داور: حجت الاسلام والمسلمین جناب آقای دکتر نجیب الله نوری	استاد داور	
استاد مشاور: جناب آقای دکتر حسن تقیپان	استاد مشاور	
نماینده تحصیلات تکمیلی: جناب آقای مصطفی رستمی	نماینده تحصیلات تکمیلی	

مهان آموزشی موسسه
 دایره اخلاق و تربیت

دانشکده روان‌شناسی

روان‌شناسی اسلامی گرایش مثبت‌گرا

پایان‌نامه کارشناسی ارشد

ساخت بسته آموزشی تنظیم مرزهای همسران بر اساس منابع اسلامی و امکان‌سنجی آن بر افزایش رضایتمندی زناشویی

استاد راهنما:

حجت‌الاسلام و المسلمین دکتر جعفر هوشیاری

استاد مشاور:

دکتر حسن تقییان

دانش‌پژوه:

عباس خرمی

مردادماه ۱۴۰۳

باسمه تعالی

تعهدنامه اصالت پایان نامه

اینجانب عباس خرمی فرزند حسن متولد ۱۳۶۵ به شماره شناسنامه ۳۴۸۱ صادره الیگودرز به شماره دانش پژوهی ۹۹۱۱۴۰۰۹ رشته روان شناسی اسلامی گرایش مثبت گرا متعهد می شوم که مطالب مندرج در این پایان نامه حاصل کار پژوهشی اینجانب است و دستاوردهای پژوهشی دیگران که در این زمینه از آن ها استفاده شده است مطابق مقررات ارجاع و در فهرست منابع و مآخذ ذکر گردیده است. این پایان نامه قبلا برای احراز هیچ مدرک هم سطح یا بالاتر ارائه نشده است. در صورت اثبات تخلف (در هر زمان) مدرک تحصیلی صادر شده توسط موسسه از اعتبار ساقط خواهد شد.

عباس خرمی

امضاء

بسمه تعالی

حقوق مادی و معنوی پایان نامه

چاپ و انتشار پایان نامه های تحصیلی دانش پژوهان موسسه آموزش عالی اخلاق و تربیت بیان گر بخشی از فعالیتهای علمی - پژوهشی موسسه است.

اینجانب عباس خرمی دانش پژوه رشته روان شناسی اسلامی گرایش مثبت گرا مقطع کارشناسی ارشد، متعهد می گردم موارد ذیل را در خصوص حقوق مادی و معنوی پایان نامه ام با موضوع:

ساخت بسته آموزشی تنظیم مرزهای همسران بر اساس منابع اسلامی و امکان سنجی آن بر افزایش

رضایتمندی زناشویی

رعایت نمایم و در صورت تخلف از موارد ذیل، کلیه تبعات حقوقی آن بر عهده اینجانب خواهد بود:

۱. در صورت اقدام به چاپ پایان نامه، مراتب را قبلاً به صورت کتبی به معاونت پژوهش موسسه اطلاع دهم و در صورت تمایل موسسه به چاپ پایان نامه به صورت کتاب، اولویت با موسسه خواهد بود.

۲. در صورت موافقت معاونت پژوهش با چاپ پایان نامه به صورت کتاب توسط دانش پژوه در صفحه سوم کتاب (پس از برگ شناسنامه) عبارت ذیل چاپ گردد:

«کتاب حاضر حاصل پایان نامه کارشناسی ارشد در رشته روان شناسی اسلامی گرایش مثبت گرا است که در سال ۱۴۰۳ در موسسه آموزش عالی اخلاق و تربیت به راهنمایی حجت الاسلام و المسلمین دکتر جعفر هوشیاری از آن دفاع شده است».

۳. به منظور غنی سازی منابع و مآخذ کتابخانه موسسه دو نسخه از آن به کتابخانه و دو نسخه نیز جهت بهره برداری به معاونت پژوهش اهدا خواهد شد.

عباس خرمی

امضاء

تقدیم به "او" که خواهد آمد...

و

به بزرگ سرباز راه "مهدی"

همان که در راه او شهید شد

به سردار دلها؛ سپهد شهید حاج قاسم سلیمانی (رحمه الله)

و همه شهدای راه اسلام

و به تمامی علمای اسلام؛ از کلینی تا خمینی (رحمه الله

علیهم) و خامنه‌ای عزیز (روحی له الفداء)

با سپاس بی‌نهایت از

او که مرا آفرید و فرصت زندگی و حیات را به من عنایت فرمود؛ همو که آموخت مرا بیاموزم.

با تقدیر و تشکر از

استاد عزیز و گرانقدر؛ حجت‌الاسلام و المسلمین دکتر هوشیاری که دلسوزانه، خالصانه در کمال سعه صدر با حسن خلق و فروتنی فراتر از یک استاد راهنما در جای جای این اثر مرا راهنمایی کردند و بدون شک، نگارش این اثر بدون راهنمایی‌های ارزنده ایشان امکان پذیر نبود.

با سپاس و امتنان از

استاد فرهیخته؛ حجت‌الاسلام و المسلمین دکتر تقیان که متواضعانه، هدایت و مشاوره این پژوهش را بر عهده گرفتند و با نکته‌های دقیق راهگشای نگارنده در اتمام و اکمال این اثر بودند.

با تشکر فراوان از

پدر و مادر عزیزم که فرصت تحصیل و پژوهش را برایم فراهم کردند؛ آنان که ناتوان شدند تا ما به توانایی برسیم و موهایشان سپید شد تا ما روسفید شویم.

و همسر مهربانم که در طول زندگی مشترکمان سختیهای بسیاری را تحمل کردند و محیطی سرشار از، سلامت، امنیت، آسایش و آرامش را برای من فراهم آوردند.

همچنین از آیت الله اعرافی و حجت‌الاسلام دکتر زارعان از مؤسسين این مرکز آموزش عالی و استاد احمدی مدیر گروه روان‌شناسی اسلامی و دیگر اساتید و کارکنان محترم و زحمتکش مؤسسه آموزش عالی اخلاق و تربیت کمال سپاس و قدردانی را دارم.

چکیده

پژوهش حاضر با هدف تدوین بسته آموزشی تنظیم مرزهای همسران بر اساس منابع اسلامی و بررسی امکان‌سنجی آن بر افزایش رضایتمندی زناشویی انجام شد. این پژوهش از نوع پژوهشهای کاربردی بود که در آن از دو روش کیفی (اجتهاد دینی-روانشناختی) و کمی (آزمایشی از نوع طرح‌های تک آزمودنی) استفاده شد. ابتدا بسته آموزشی-روانشناختی مرزهای همسران بر اساس مدل مرزهای خانواده (هوشیاری، ۱۳۹۹ الف) در ده جلسه طراحی و سپس امکان تأثیر آن بر رضایت زناشویی روی سه زوج سنجیده شد. یافته‌های پژوهش نشان داد: الف) بسته از روایی محتوایی مطلوبی برخوردار است، ب) برنامه آموزشی تنظیم مرزهای همسران بر اساس منابع اسلامی در بهینه‌سازی مرزهای فیزیکی زوجینی و ارضای نیازهای عاطفی - جنسی همسران، بهبود تعامل با نامحرم، بهبود روابط کلامی همسران، پیش‌گیری از پیمان شکنی زوجین، بهبود روابط جنسی همسران، تعاملات پسندیده همسران با یکدیگر، پایبند کردن همسران به اصول اخلاقی، حفظ اطلاعات خانوادگی و زناشویی مؤثر بوده است، ج) بسته آموزشی تنظیم مرزهای همسران بر رضایتمندی زوجین تأثیر مثبت و معنادار دارد.

واژگان کلیدی: بسته آموزشی، مرزهای زوجین، امکان‌سنجی، رضایتمندی زناشویی، منابع اسلامی.

فهرست مطالب

فصل اول: کلیات و مفاهیم پژوهش.....	۱
۱-۱. بیان مساله.....	۱
۲-۱. اهداف پژوهش.....	۳
۳-۱. ضرورت پژوهش.....	۴
۴-۱. سوال‌های پژوهش.....	۵
۵-۱. تعریف مفاهیم.....	۵
۱-۵-۱. بسته آموزشی.....	۶
۲-۵-۱. مرزهای زوجین.....	۷
۳-۵-۱. منابع اسلامی.....	۷
۴-۵-۱. امکان‌سنجی.....	۷
۵-۵-۱. رضایت‌مندی زناشویی.....	۹
فصل دوم: مبانی نظری و پیشینه پژوهش.....	۱۰
۱-۲. بخش اول: مرزهای همسران در روان‌شناسی.....	۱۱
۲-۱-۱. زیرمنظومه‌های خانواده.....	۱۲
۲-۱-۲. زیرمنظومه زن و شوهر.....	۱۳
۲-۲. بخش دوم: مرزهای همسران در منابع اسلامی.....	۱۴
۲-۲-۱. تعریف لغوی حد و مرز.....	۱۷
۲-۲-۲. تعریف اصطلاحی.....	۱۸

ب

۳-۲-۲. چستی مرزهای همسران..... ۱۸

۴-۲-۲. ابعاد مرزهای خانواده..... ۳۰

۳-۲. بخش سوم: پیشینه پژوهش..... ۷۱

۱-۳-۲. پیشینه خارجی..... ۷۱

۲-۳-۲. پیشینه داخلی..... ۷۲

فصل سوم: روش‌شناسی پژوهش..... ۷۷

۱-۳. روش پژوهش..... ۷۸

۱-۱-۳. بخش کیفی..... ۷۹

۲-۱-۳. بخش کمی..... ۷۹

۲-۳. جامعه آماری پژوهش..... ۸۰

۳-۳. روش نمونه‌گیری و حجم نمونه..... ۸۰

۴-۳. ابزارهای گردآوری اطلاعات..... ۸۱

۱-۴-۳. پرسشنامه رضایت زناشویی:..... ۸۱

۲-۴-۳. بسته آموزشی..... ۸۲

۵-۳. روش تجزیه و تحلیل داده‌ها..... ۸۲

فصل چهارم: یافته‌های پژوهش..... ۸۵

۱-۴. سوال اول: بسته آموزشی تنظیم مرزهای همسران بر اساس منابع اسلامی از چه محتوایی

برخوردار است؟..... ۸۶

۲-۴. سوال دوم: بسته آموزشی تنظیم مرزهای همسران بر اساس منابع اسلامی از چه میزان روایی

برخوردار است؟..... ۱۰۲

- ۳-۴. نتایج امکان‌سنجی بسته آموزشی تنظیم مرزهای همسران بر افزایش رضایتمندی زناشویی چگونه است؟ ۱۰۶
- ۳-۴-۱. توصیف کلی نتایج پرسشنامه ۱۰۶
- ۳-۴-۲. تحلیل دیداری درون موقعیتی نتایج پرسشنامه رضایت زناشویی ۱۰۷
- ۳-۴-۳. تحلیل دیداری بین موقعیتی ۱۱۷
- فصل پنجم: بحث و نتیجه‌گیری ۱۲۰
- ۵-۱. تحلیل نتایج امکان طراحی بسته آموزشی تنظیم مرزهای همسران براساس منابع اسلامی ۱۲۱
- ۵-۲. تحلیل نتایج روایی طراحی بسته آموزشی تنظیم مرزهای همسران براساس منابع اسلامی ۱۲۴
- ۵-۳. تحلیل نتایج امکان‌سنجی بسته آموزشی، بر افزایش رضایتمندی زناشویی ۱۲۶
- ۵-۴. تفسیر نتایج اجرا ۱۲۹
- ۵-۴-۱. تفسیر نتایج پژوهش نسبت به مرز فضای روانی-فیزیکی اختصاصی در رضایتمندی .. ۱۳۱
- ۵-۴-۲. تفسیر نتایج پژوهش نسبت به مرز تعامل با نامحرم در رضایتمندی ۱۳۲
- ۵-۴-۳. تفسیر نتایج پژوهش نسبت به مرز روابط کلامی همسران در رضایتمندی زناشویی ۱۳۳
- ۵-۴-۴. تفسیر نتایج پژوهش نسبت به مرز تعهد خاص زناشویی در رضایتمندی ۱۳۵
- ۵-۴-۵. تفسیر نتایج پژوهش نسبت به مرز تعاملات جنسی در رضایتمندی ۱۳۷
- ۵-۴-۶. تفسیر نتایج پژوهش نسبت به مرز تعاملات غیر جنسی در رضایتمندی ۱۳۸
- ۵-۴-۷. تفسیر نتایج پژوهش نسبت به مرز حدود انتظارات دوسویه در رضایتمندی ۱۳۹
- ۵-۴-۸. تفسیر نتایج پژوهش نسبت به مرز رازداری خانوادگی-زناشویی در رضایتمندی ۱۴۱
- ۵-۵. محدودیت‌های پژوهش ۱۴۲
- ۵-۵-۱. پیشنهادهای پژوهشی ۱۴۲
- ۵-۵-۲. پیشنهادات کاربردی ۱۴۳

ث

فهرست منابع..... ۱۴۴

منابع فارسی..... ۱۴۴

منابع عربی..... ۱۵۶

منابع لاتین..... ۱۵۹

فهرست جداول و نمودارها

- جدول ۱-۲ استخراج مرزهای همسران از مبانی قرآنی ۳۰
- جدول ۲-۲ مرزهای استخراج شده و زیرمنظومه آنها ۷۰
- جدول ۱-۴ روند کلی جلسات بسته آموزشی تنظیم مرزهای همسران برای افزایش رضایتمندی زناشویی ۸۷
- جدول ۲-۴ محتوای بسته آموزشی تنظیم مرزهای همسران بر اساس منابع اسلامی ۹۹
- جدول ۳-۴ توصیف تخصصی شناختی کارشناسان برای روایی محتوای بسته آموزشی تنظیم مرزهای همسران ۱۰۳
- جدول ۴-۴ نظرات کارشناسان درباره میزان ارتباط محتوای هر جلسه با منابع دینی و میزان تاثیر بسته آموزشی تنظیم مرزهای همسران بر افزایش رضایتمندی زناشویی ۱۰۵
- جدول ۴-۵ نمرات شرکت کنندگان در پرسشنامه رضایت زناشویی ۱۰۷
- جدول ۴-۶ تحلیل دیداری درون موقعیتی برای شرکت کنندگان در پرسشنامه رضایت زناشویی ... ۱۰۹
- نمودار ۱-۴ نمودار شرکت کنندگان در مرحله پایه و مداخله ۱۱۲
- نمودار ۲-۴ خط روند و محفظه ثبات شرکت کنندگان ۱۱۵
- نمودار ۳-۴ خط میانه و محفظه ثبات شرکت کنندگان ۱۱۷
- جدول ۴-۷ تحلیل دیداری بین موقعیتی برای شرکت کنندگان در پرسشنامه رضایت زناشویی ۱۱۸